

Skattelagstiftningsprojektet

www.skattelagstiftningsprojektet.se

Reciprocitet(principen)

Om "den andre" i skatterätten

Inledning/disposition

Dagens tre frågor

1. Vad är reciprocitet (R)? Måste brytas ned i sina beståndsdelar – annars rätt meningslöst.
2. Är R (i olika aspekter) önskvärd i allmänhet?
3. Är R (i olika aspekter) önskvärd som lagfäst princip i inkomstskattelagen?

Jag tar det R-aspekt, för R-aspekt.

Reciprocitetsprincipen – bakgrund och allmän innebörd

- Reciprocitet = ömsesidighet
- Används i många sammanhang (matematiken, socialantropologin, folkrätten, moralfilosofin, fotografen) – ganska naturligt så.
- Huvudfallet: Omfångsreciprocitet = om avdrag, så skatteplikt och vice versa.
- Stark princip i delar, svag i andra.
- Rättspolitiskt "bra" i delar, dålig i andra.

Statistik...

- Reciprocitet har 14 träffar på skatteverket.se
Då nästan bara moms (...principen har 4)
- Proportionalitet har 48 (...principen har 25)
- Kontinuitet har 112 (...principen har 42)
- Neutralitetsprincipen har 24.

Skattelagstiftningsprojektet

www.skattelagstiftningsprojektet.se

1. Regelreciprocitet 1 Omfångsreciprocitet (oR)

- Total omfångsreciprocitet → ingen skatt?
- Ofta råder inte oR (och så bör det vara), men i alla fall ganska ofta i företagsbeskattningen.
 - Koncernbidraget bygger på detta.
 - Sipano II och RÅ 2008 ref. 84 (uttagsbeskattning för uttagen ränta - ränteavdrag hos låntagaren) kan också i någon mån förklaras på detta sätt.
- (Momsen är annorlunda, men här är R stark – fram till konsument.)

2. Regelreciprocitet Periodreciprocitet (pR)

- Samma år... (relevant bara vid oR)
- Svag i inkomstbeskattningen. Man ser på individens förhållanden istället.
 - Olika periodiseringsprinciper används och god redovisningssed ger ofta inte reciprocitet.
- (Momsen är annorlunda – där är pR stark)

3. Regelreciprocitet 3: Värderingsreciprocitet (vR)

- (Påminner om reciprocitet i verklighetssyn, som jag kommer till strax. Men de är inte detsamma.)
- vR = att transaktioner i beskattningen avser lika stora belopp för transaktionens båda parter (t.ex. intäkt – avskrivningsunderlag)
- vR är rätt så stark, men se t.ex. 18 kap. 11 § och 14 kap. 19 § IL.

4. Regelreciprocitet 4: Skattesatsreciprocitet (sR)

- Den skattesats som är relevant för avdraget hos den ena parten i en transaktion ska vara densamma vid beskattningen av transaktionens andra part.
- Uppenbarligen ofta inte fallet.
 - T.ex. inkomstslaget tjänst mot avdragsvärdet hos ett AB för lönen
- Inget direkt misstag att sR inte råder.

Skattelagstiftningsprojektet

www.skattelagstiftningsprojektet.se

5. Bedömningsreciprocitet (bR)

- Att i taxeringen uppnå en samsyn i fråga om lagtolkning ("vilket är rättsläget?") och avseende bevisning ("vad ska anses vara bevisat?") för alla parter i en transaktion – taxeringen ska för flera parter ge uttryck för en enhetligt syn på bevisning och rättstillämpning.
- Däremot inte klassificering nödvändigtvis lager – lager, skatteplikt– avdragsrätt, 2014-2014 eller så.
- Men det kan inte vara en som hyr nåt den andra sålt.
- Ja, det här är (bör vara) ett viktigt mål! Det är *i princip* ett misslyckande annars.
- Fast ofrånkomligt! Även sedan SKM blev SKV.

Fortsättning på ...

- Genomsyn och SFL (SvSKT 2009 s. 946 ff)
 - Uppsåtskrav äventyrar bR
- Bevisning (beviskrav och vad som är bevisat)
 - T.ex. Skillnader i beviskrav avseende intäkter respektive kostnader
- Internationella situationer svåra.
 - Bedömningsprinciper
 - Kategorier/frågor i beskattningen
 - Skillnader i bakomliggande civilrätt
 - Samordningsproblem

Fortsättning på ...

- Hur åstadkommer man bR?
 - Samordning, samordning, samordning
 - Hur ofta sker det?
 - Och när?
 - Regler som ger såna resultat (uppsåtskrav etc)
 - Sneglar på momsens fakturor?
 - Fler idéer?

6. R som skatteetisk norm

- Reciprocitet används ofta i etiken – och kanske kunde R vara en skattepolitisk norm
 - Vertikal...
 - Horisontell...
- Behöver i så fall utvecklas mycket...
- Knappast något huvudspår.

Skattelagstiftningsprojektet

www.skattelagstiftningsprojektet.se

Sammanfattning

- Önskvärt ibland, men inte ibland
- Skilj mellan olika aspekter av reciprocitet!!!
- Bedömningsreciprocitet viktig(as)t.
- Total R ger inga skatteintäkter.
- Klart tveksamt att lagstifta om, som generell norm.
- Men det kan mycket väl få finnas ett mönster
– men jag vet inte vilket det i så fall borde vara.
- Kanske kan det också få kopplas in som explicit tolkningsnorm i enskilda kapitel.
- Men den är svår att hantera eftersom den rör två parter (kanske inte helsvenska) och dito taxeringar.

I mån av tid:

Prissättning i samband med ”upplägg”

- När de inblandade parterna inte står varandra nära bör marknadsmekanismer göra sig gällande – skattefördelen omfördelas på civilrättslig väg. (Leasing, förlustbolag)
- Kanske borde detta beaktas, för att det ska bli korrekt. (Vet inte om det bör kallas just reciprocitet, men det handlar om ”den andre”.)
- Skillnader mellan genomsyn och SFL.

Läsning

- Festskrift till Nils Mattsson, Iustus Förlag 2005 s. 169 ff.
- SvSkT 2009 s. 946 ff
- Båda med vidare hänvisningar